

Uredništvo
in upravnistvo:

Kolodvorske
ulice št. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano

v upravnistvu:

za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 179.

V Ljubljani v četrtek, 2. oktobra 1884.

Tečaj I.

Prememba volilnega reda na Českem.

Skoro 24 let je tega, odkar je plemeniti vladar avstrijski ustavno življenje podelil svojim narodom. Ali roke, katere so imele uživateljstvo velikodušne njegove intencije, niso bile posebno spretne, in februarška ustava vzbudila je kmalu splošno nasprotje po vsem širnem cesarstvu. Madžari so se ji odločno protivili, in po usodnih udarcih l. 1866 pridobili so deželam ogerske krone popolno samoupravo in nezavisnost. Tudi v naši državni polovici ni bilo čutiti mnogo simpatij za Schmerlingov umotvor. Ne bodemo govorili o trdovratnem uporu českega naroda, kateri se je tesno oklenil svojega zgodovinskega prava, celo med Nemci imela je februarška ustava, navzlic temu, da je bila skovana baš na korist nemškemu življu, kaj malo prijateljev, in decembra 1867 so jo od Nemcev skleneni temeljni zakoni tako radikalno predrugačili, da se dandanes niti ne govori več o februarjski ustavi. Podobna je interesantna razvalina; zapuščeni so njeni prostori, mah pokriva in praprot njeno gruščevje, — le jeden stolp je vsaj deloma še ohranjen, ošabno se dviguje proti nebu ter klubuje vremenskim nezgodam in razdirajočemu času. To so volilne določbe, oni del Schmerlingove ustave, proti kateremu so bili namenjeni najbolj opravičeni napadi avstrijskih nemških narodov.

V nekaterih manjših kronovinah posrečilo se je tekom lanskega leta, predrugačiti zastareli volilni red; drugod, na Českem na pr. je bilo to nemogoče, ker so se Nemci dosihmal odločno in dosledno protivil vsakemu poskusu, kateri bi omajal njih predpravo. Zopet je vprašanje volilne reforme na dnevnem redu v praški deželni sobani, zopet se čuje glas českih prvoboriteljev, kateri za svoj narod zahtevajo jednako pravico z nemškimi sodeželani, ali tudi gledé odgovora, kateri jim bode nasproti donel od nemške posadke, ki se je vtaborila v svojem stolpu, ne gojimo

nobenih iluzij, in trdno smo prepričani, da bode tudi sedanjí poskus česke narodne stranke spodletel, kakor vsi dotični naporí, pričenši z letom 1863, ko je sivolasi Palacky vprvič bil sprožil vprašanje volilne reforme v českem deželnem zboru.

Toda, ali zahtevajo naši bratje na obrežji Vltave v istini kaj tako gorostasnega, da se nikakor ni nadejati privoljenja nemške manjšine? Ali se hočejo maščevati za stare krivice ter nemškim svojim rojakom nalagati breme, katero je doslej težilo tilnik českega naroda?

Nikakor ne! Oglej si načrt volilnega reda, katerega je predložila česka večina deželnega odbora, in če te vihra strankarske strasti ni po polnem zaslepila, pritrđil nam bodeš, da je bilo českim voditeljem tudi v tem slučaju jedino vodilo ona zmernost in pravičnost, katero v zadnjem času sploh tako radostno opazujemo pri bratovskem nam narodu.

Poudarjati nam je najprej, da se postavljeni načrt českega deželnega odbora strogo drži onih institucij, katere so enkrat uvedene v avstrijsko ustavo. Istina je, da se dá ugovarjati volilnemu pravu jedne ali druge skupine, ali pravo so zadeli Čehi, da so, izognivši se praznemu doktrinarizmu, nameravali le v okviru sedanjih ustavnih določeb zadobiti svoje pravo. In tudi temu moramo pritrđiti, da so kolikor mogoče načrt volilnega zakona za deželni zbor česki v soglasje spravili v veljavno volilno postavo za državni zbor. Uže te dve lastnosti odlikujeta predlogo deželnega zbora.

Da je trebalo kaj učitini proti sedanjemu načinu volitve v českem velikem posestvu, bilo je očitno. Schmerlingova ustava uvedla je monstroznost, da ima vsak česk veleposestnik, kateri pripada nefidejkomisarnemu veleposestvu, vsakokrat, kadar se voli ves deželni zastop, zapisati nič manj nego 54 kandidatov na svojo volilno póló — pardon! na svoj volilni list! Vzemimo tedaj, da si stojite nasproti dve numerično skoro jednaki stranki, vsaka zavzeta za svoje nazore in svoje kandidate, jedna broječa 150 glasov, druga za jeden glas več, tedaj 151 — in vsi izvoljenci

pripadali bodo po sedanjem volilnem redu poslednji stranki, manjšina pa, katera je, recimo slučajno, za jeden glas zaostala v volilni borbi, niti zastopana ne bode v deželni sobani! Po polnem umestno je tedaj, da se je neukretno truplo nefidejkomisarnega veleposestva razbilo na pet delov; število njegovih zastopnikov razdelilo se je peterim skupinam, ločenim po volilnih okrajih, in odslej ne bode več mogoče, da jedna cela velika stranka českega veleposestva niti zastopana ne bode v narodnem zastopu.

Proti tej določbi, ki je tudi že obveljala za državnozbornske volitve, se pa niti toliko ne ugovarja od nemške strani, nego proti onim premembam, katere deželni odbor nasvetuje v drugi volilni skupini, v mestih in obrtnih krajih. Razmerje med posameznimi okraji bilo je krivično uže l. 1861, in krivica postala je tembolj občutljiva, ker so se tekom časa bistveno spremenili življenjski pogoji za posamezne kraje. Praga na pr. voli svoje poslance ne skupno, temveč ločeno po onih zgodovinskih okrajih, iz katerih je vzrastla ponosna stolnica kraljestva českega. Proti temu nikdo ne more ugovarjati; ali da tako zvano Novo Mesto z blizu 75 000 prebivalcev ravno toliko poslancev voli kakor praški „Ghetto“, nesnažno, zanemarjeno Jožefovo Mesto s svojim židovskim prebivalstvom (10 668 preb.), da je Staro Mesto (44 027 preb.) zastopano v deželnem zboru po istem številu poslancev, kakor Hradčani z le 5825 duš, — to je krivica, katera mora v oči bosti vsakega količnjak objektivnega presojevalca. Še bolj čudne so razmere pri drugih mestih na Českem. Nemški Liberec na pr. broji 29 000 duš ter ima voliti tri poslance; v českem Plzni pa, katero se je rapidno razvijalo v zadnjem desetletji ter osredje postalo prometu in obrtnosti vzhodne Česke, narastlo je prebivalstvo na blizu 40 000 duš, in vender mu gre po Schmerlingovem volilnem redu le en sam zastopnik v deželni zbornici! Ni čuda tedaj, da je deželni odbor skušal, odpraviti te nedostatnosti. Število praških poslancev uredil je tako, da

Listek.

Trije bratje.

Spisal M. Tonejec-Samostal.

(Dalje.)

„Vidiš, kako božja previdnost vender vse prav obrne,“ pravi žena.

„Zdaj sem prav vesel, da gospod ni hotel uslišati moje prošnje. Bog védi, kako bi se bilo godilo siroti pri teh neusmiljenih samopašnikih! pri teh samogoltnikih, pri teh grdinah brez srca, pri teh udrtnikih in kaj bi jim še rekel.“

„Pusti jih, pusti, tako pa še vender nikoli nisi govoril.“

„Vsaj še tudi ne vem, da bi me bilo tako srce zbolelo, kakor danes, ko sem videl človeka pred sabo, ki o nas kmetih in o revežih ne misli drugače, kakor — skoro, da bi dejal, kakor da nismo dosti bolji kot živina. Pa naj bo, Bog naj mu odpusti, bode pa dobro zanj. Da naprej povem, Janezov brat nima družine, ima prav prijazno in dobro

ženo, kakor mi je Janez pravil, in bode Tomaža prav rad vzel, posebno ker je Podklančnika tudi poznal, fant bode pa dobro imel pri njem. Še bode izučil in bode lahko kaj zaslužil in se pošteno preživil, ko bode samostojen.“

„Tončka bova pa midva uže z najinimi vred zredila in ko bode dosti močan, ga bodeva tudi dala kam rokodelstva se učiti, kaj ne, da je tako prav?“

„Kaj pa, da je prav. Otrok naj bo pri nas in varuj ga, kakor lastnega. Mi zavoljo tega ne bomo obračali, še poznalo se nam ne bode, da imamo zapuščeno siroto v izreji in v varstvu. Zdaj je pa vsa večja skrb proč.“

Prihodnji dan je odpotoval Tomaž z možem, ki ga je peljal v drugo domovanje. Res se mu ni slabo godilo, čeravno mu je bilo od začetka dolgčas po domačem kraju. Prišel je k dobrim ljudem. Brat njegov pa, mali Tonček, je ostal pri skrbni materi Govedarjevi, ki ga je gojila in izrejala, kakor svoje lastne otroke. Ko je postal starejši, so tudi njega dali rokodelstva se učiti. Postal je ključar. Uže

ko je prišel k vojakom mu je jako koristilo njegovo delo, imel je dobro, ker je znal, česar se je v mladih letih naučil.

Bili so zdaj vsi trije bratje eden od drugega oddaljeni in nikdar več niso bili za dalje časa skupaj, komaj je vedel eden za drugega.

* * *

Preteklo je mnogo let, Govedar in njegova žena sta postala stara, prepustila sta gospodarstvo sinu Andreju, ki je bil za dom odločen. Za druge otroke pa sta skrbela, da so se vsak po svojih zmožnostih, in za kar so bili, sposobni izučili. Vsa družina je bila preskrbljena. Stara dva sta živela zadovoljna in splošno spoštovana v hiši, ki sta jo dala svojemu sinu.

Ni bilo slišati preprirov pri Govedarji, kakor sta otroke izredila, taki so bili. Več sta užila veselih kot žalostnih dnij, ko nista imela več gospodarstva v rokah, in v vsaki zadregi sta vedela mlademu gospodarju z dobrim svetom pomagati.

Prišla je lepa spomlad, krasno je cvetelo sadje po Govedarjevem vrtu. Pridno so de-

voli praško Novo Mesto odslej 4, Staro Mesto 3 poslance, Hradčanom in Jožefovemu Mestu se je odmeril le en glas v deželni zastopni. Liberec in Plzno dobila sta po dva poslance, za skupino mest in industrijalnih krajev uvedlo se je splošno načelo, da mora vsak volilni kraj v tej kategoriji plačati najmanj 5000 gld. direktnega davka ter brojiti 2500, oziroma pri večjem davku 2000 prebivalcev, in število zastopnikov trgovinskih zbornic skrčilo se je na 7 proti dosedanjim 15 poslancem. Da se je tudi tu strogo varovalo pravično razmerje, vidi se najbolj iz tega, ker v českih mestih pripada po načrtu deželnega odbora en poslanec povprek 18334 prebivalcem in davčni svoti 87 242 gld., v nemških krajih pa 17134 prebivalcem s skupnimi davki 86 423 gld. Vedno še je nemški živelj na boljsem, ako ga primerjamo českemu, — in vender jadikujejo nemško-liberalni krogi že dandanes na ves glas o českem nasilstvu!

Po vsem naravno je, da se je česki deželni odbor oziral ob enem na kmetstvo občine ter s pravično roko jim odmeril število zastopnikov v deželni sobani. Isto tako se je volilna pravica podelila petakarjem, ter odpravila se je neosnovana brezobzirnost proti malim davkoplačevalcem, kateri so bili doslej mrtvi v političnem oziru.

To je tedaj glasoviti postavni načrt volilne reforme, proti kateremu se križarska vojska pridiguje v uredniških sobanah dunajskih velikih listov. Da bode ostal načrt, — za to bode skrbela nemška manjšina! Za vsako premembo volilnega reda potrebuje se tri četrte vseh glasov, in te velikanske večine Čehi, navzlic vsem pridobitvam najnovejše dōbe, nimajo. Zamán bode za sedaj poskus, preustroiti monstrozni volilni red, žalostni ta spomin na Schmerlingovo volilno geometrijo. Ali kar se danes ne dá doseči, doseglo se bode prej ali slej, in žilava vztrajnost českega naroda ter pravična podlaga njegovih namer ste nam porok, da bode tudi na Českem konečno vender le zmaga ideja one pravičnosti, katera je *regnum fundamentum*!

Kmetstvo nekedaj in sedaj.

(Dalje.)

Razun posvetnih plemenitažev imeli so tudi cerkveni knezi, škofje in patrijarhi velika posestva in več ali manj kmetov v svoji oblasti, kateri so jim morali plačevati davke in delati tlako.

Jasno je, da je bilo v takih razmerah izročeno ubogo kmetstvo samovolji posameznega svojega gospodarja, in sicer v svoje največje gorje.

Pritožba in najbolj pravičen ugovor proti mnogim krivicam ni bila mogoča ali pa po polnem brez vspeha in pogubljiva. „Plačaj, delaj in trpi!“ imenovali so se tri prve in

lali ljudje na polji, ptice so nosile za gnjezdo, ali pa so že lovile mrčese za izležene mlade. Vse je bilo živo po drevju, ob potoku je pel kos, vsako jutro se je razlegal njegov glas, ko je komaj sonce poslalo prve žarke izza gora. Otroci so se igrali na zeleni trati, begali so bosonogi, fantiči so majili piščalke iz vitke vrbe, in igrali so konja, deklice pa so trgale nežne cvetice ob solučnih bregih in pletle lične venčke ter pevale nedolžne pesmi, ki so se jih naučile v vsakdanji šoli. Kako je vse živelo! kakor narava sama, tako je bilo vse drugo v nji pomlajeno. Solnce je zašlo za goro, petje v logu je potihnilo, ljudje so pustili delo na polji, otroci so se pogubili izpod košate lipe, ki je stala sredi vasi, v zvoniku je zapel zvon. Kdor ga je čul, se je pokrižal in molil, ker zvonilo je „Ave Marija“. Mrak se je vlegel na tiho zemljo, in zvezde so se prikazale, vedno več jih je bilo videti na jasnem obnebju, v hišah pa so brlele lučice, posamezne družine so bile pri večerji. Kmalu ni bilo videti nobenega svetlega okna več, prebivalci so se podali počivati; sred vasi pa so bili zbrani fantje, katerim se še ni mudilo spat.

glavne kmetijske postave, utrjene v trpljenji in revščini zaničevanega kmetstva.

In vender bili so ti sicer hudi časi srečna dōba v primeri s poznejo. Dolgotrajne vojske mogotcev med seboj poostriale so že prej žalostno kmetstvo razmerje.

Ako je potreboval knez denarjev in moštva, tirjal je oboje s silo od svojega kmetstva, ne meneč se za pogodbo, pravico in krivico, da je le ugajalo njegovim potrebam.

V tem času zatrla se je zadnja iskra saj nekoliko svobodnega kmetstva. Postal je prej najboljši kmet mogotcev hlapec in suženj, nič drugega.

Zasijali so začasno sim in tja zopet boljši časi kmetstvu, posebno v tako zvanih križarskih vojskah, ko je odšel velik del plemenitažev in kmetov bojevati se v Jutrovo deželo za osvobodjenje svetih mest iz krivoverskih rok, a trajali so le kratko.

Se le, ko so podlegli večinoma manjši mogotci močnejim ter si nakupili poslednji ogromna posestva, zboljšala se je usoda kmetstvu.

Potrebovali so namreč velikaši obilo delavnih rok.

Zopet so dajali v najem kmetstvu svojo zemljo za določene davke.

Največji vpliv na kmetstvo imela so pozneje posebno velika mesta.

Imelo ni začetkom namreč kmetstvo pravice stanovati v mestih in predmestjih, ki so delila svojim meščanom mnogo lepих prednostij in pravic.

Pozneje izvolil si je lahko vsak svoje bivališče. Zatirano kmetstvo hitelo je torej v obilem številu v mesta, kjer se je potrebovalo in primerno dobro plačevalo delo marljivih rok.

Celi okraji bi se bili torej za polovico opustošili, ko bi ne bili odjenjali mogotci od svojih prevelikih kmetijskih davkov in bi se ne bila zboljšala izdatno usoda njihovega kmetstva.

A tudi to olajšanje bilo je le bolj videzno in začasno.

Veliki davki zamenili so se zdaj navadno z mnogimi, če tudi manjšimi.

Vsaka prilika spominjala je kmeta, da je suženj vedno in povsod svojega gospodarja.

Če je umrl sinu oče kmet, moral je plačati prvi gospodarju primerno visok davek, da je podedoval po očetu njegove pravice.

Pozneje, ko je prevzel sin sam posestvo v najem in si je poiskal ženo, plačati moral je gospodu ženitninski davek. Ako se je omožila gospodova hči, plačati moral je kmet davek za njeno balo, ako je dorasel plemenitaški sin, pripomoči so morali kmetje z davki za njegovo dragoceno viteško opravo in velike druge potreščine.

Da celo svoje neveste ni mogel voliti popolno svobodno tedaj ubogi kmet. Ugovarjal mu je lahko pri izbiri gospodar. Iz med naj-

Ravno so odpeli znano domačo pesem, ki se je konečno glasila:

— — — — —

V perutah ljubezni jaz pridem še k vam —

ko stopita dva ptuja človeka z voza, kateri je pridrdral v vas, ter pozdravita: „Dober večer!“ „Bog ga daj!“ je bil večglasni odgovor. Voznik je potrkal v gostilnici na okno in ni trpelo dolgo, da se je posvetilo v sobi. Sprejel je živino in jo spravil pod streho. Ptuja človeka pa sta se obrnila in šla na desno še mimo nekaterih hiš, pri Govedarji pa sta postala na dvorišči in se nekaj menila. „Pa jih nikar ne budiva nocoj“, pravi eden izmed njih, „jutri pridiva! vse že spi, pustiva jih spati.“ A komaj je bilo to izrečeno, nekdo zakašlja v sobi, kjer sta spala stari Govedar in njegova žena. „Ne spijo še, ali nisi slišal, ali ne slišiš, da nekdo kašlja?“ spregovori drugi. „Gotovo so to oče. Jaz bom potrkal rahlo na okno, in če se nama ne bodo precej oglasili, jih ne bodeva nadlegovala, a jako rad bi jih videl!“

(Konec prihodnjic.)

bolj krivičnih davkov bil je oni, katerega je moral plačati kmet, če si je hotel izvoliti njegov sin od očetovega različen stan.

Da žalostno a sramotno je, da je potreboval kmetški otrok gosposkega dovoljenja za šolanje in izobraženje v mestih.

Stalno zboljšala se je kmetstva usoda stoprv po verskih in dolgotrajnih tako imenovanih kmetijskih vojskah. Duh pravice in enakopravnosti vseh stanov brez razločka vzbudil se je polagoma tudi v najvišjih krogih.

Spoznali so svetni vladarji sami, kako se zatira po ponosnih plemenitažih njih verno in vdano kmetstvo ljudstvo, njihova jedina pomoč proti zunanemu sovražniku. Oprostili so torej, kolikor so dopuščale tedanje okoliščine, kmetstvo ljudstvo iz mnogo potov njim samim nezanesljivih in nevarnih plemenitaških rok ter mu podelili mnogo javnih pravic. V prvi vrsti koristila je v tem obziru krvava francoska revolucija konci minulega stoletja ubogemu kmetstvu. Zapisavši svobodo in enakopravnost vseh stanov na svoje zastave, divjal je po tisučletnih sponah razžaljen francoski narod od mesta do mesta, ter si razdrobil sam žulečega krivične spono.

Na Francoskem izbujen duh po občni svobodi razširil se je z bliskovo hitrostjo po vseh ostalih deželah. In enkrat izbujen, ugasnil ni nikedar več.

Pri prvi priložnosti dvignil se je potem v posameznih deželah in pri posameznih narodih.

„Pravica železna vrata prebije,“ pravi pregovor. Tudi tisučletna kmetstva sužnjost in zaničevanje priklicalo je svojega Mesijo.

Uže cesar Jožef II. priznal je javno, da se morajo pustiti vsaj tri četrte vsega poljskega pridelka kmetstvu v popolno svobodno last.

Žalibog, ostala je ta lepa in visokodušna postava milosrčnega velikega cesarja Jožefa večinoma le na papirji. Več kot pol stoletja minulo je še potem, preden je zasvetilo zlato solnce prave svobode leta 1848. in razdrobilo zadnje jeklene vezi srednjeveškega sramotnega zatiranja vbogega kmetstva. Se le pred 35. leti priborilo si je po tisučletni sužnjosti vbogo ljudstvo svojo zadnjo in najlepšo pravico: „Vsi smo jednaki, vsem jednake pravice in dolžnosti.“

Vse kar smo pripovedovali tu o minulosti kmetstva v raznih krajih in deželah, velja tudi o našem slovenskem kmetstvu, in sicer v popolni meri. Bile so namreč slovenske dežele v prejšnjih vekih, združene v rokah tujih vladarjev, v ozki zvezi tudi z nemškimi in drugimi mogotci.

Usoda slovenskega kmetstva bila je v primeri z ono družih sosednih narodov celo veliko bolj žalostna. Zaničevan in teptan slovenski kmet po svojih graščakah stal je tako rekoč povrh neprenehoma na straži proti lju temu, krvoločnemu Turku, ki je pustošil skoro vsako leto njegovo v potu obraza obdelano polje ter mu odpeljeval deco v večno sužnjost. (Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V štajarskem deželni zboru govoril je dr. Dominkuš v budgetni debati o krivicah, ki se godé v narodnem obziru štajarskim Slovincem. Govornik priporočal je spoštovanje vzajemnih pravic obeh deželnih narodnostij. C. kr. namestnik baron Kübeck je rekel, da vladni organi postopajo vselej nepristransko, kakor to zahteva njihova dolžnost; vladno načelo da je: vsem jednake pravice.

Koroški deželni zbor izročil je predlog poslanca Hibleja, da se mora zavarovalnim društvom zakonitim potom zabraniti, da odstotke, katere bodo na Koroškem v prihodnje morala plačevati v korist požarnim društvom, ne bodo nakladala zavarovancem, gospodarstvenemu odboru v pretresanje.

V solnograškem deželni zboru razpravljalo se je predvečerašnjem o ljudskem

šolstvu. Deželni odbor se je naložilo, preiskavati posledice, katere bi imelo polajšanje šolskega obiska v zmislu novega šolskega zakona, ter o rezultatu poročati prihodnjemu deželnemu zboru.

Kraljevski reskript, s katerim se je otvoril hrvatski sabor, navaja naloge, katere bode imel rešiti sabor. Saboru priporoča se „ona mirnost in dostojnost, katera pristuje saboru“, ter „dolžno spoštovanje“ od krone odobrenih zakonov. Na čegavo adresu je ta opomin obrnjen, pač ni težko uganiti.

Tuje dežele.

Francoski minister javnih poslov pri-sovstvoval je pretečeno nedeljo otvorenju nove železnice v Chambéry. Pri banketu govoril je minister med ostalim tudi o vnanji politiki. „Politika republike — rekel je minister — je politika miru, no ne politika popuščanja, kajti republika si je v svesti dolžnosti, zastopati in braniti francoske interese, kjer koli bi bili v nevarnosti. V inozemstvu se gotovo nikdo ne vara o naših namerah; znano je, da republika ne teži za vojsko, no da je prva njena skrb, da Francija ostane velika in spoštovana.“

Poročali smo uže, da hoče mednarodna kontrola egiptovskega državnega dolga tožiti finančno ministerstvo zaradi znane naredbe Nubar paše. Vse velevlasti bodo ta korak kontrole energično podpirale ter zahtevale, da se ona naredba anulira.

Vesti, da hoče Kitajska sklopiti mir s Francosko, se množe. „National“ javlja, da bi bila Francoska voljna sprejeti mirovno pogodbo pod sledečimi pogoji: 1.) Pogodba tien-tsinška ima se ponoviti. 2.) Kitajska mora povrniti Francoski vse troške za ekspedicijo v Tonkin v desetih letih. Denarno odškodovanje iznašalo bi najmanj 87 milijonov frankov. Francoski listi poročajo, da je nemški poslanec v Peking svetoval kitajski vladi, naj sprejme francoske pogoje.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 30. septembra. (Izv. dop.) [O kmetijski razstavi v Krškem.] Ne da bi hotel zamolčati prav zadovoljiv vtis, s katerim sem zapustil prostore, ki kažejo obile kmetijske, vrtarske in vinarske pridelke Dolenjske v krški razstavi, bodi mi dovoljeno izreči se o potnega učitelja naše kmetijske družbe gosp. Pirca govoru, ki ga je s po polnim razumom svojega težkega, a hvalnega naloga imel v nedeljo popoldne.

Omenjeni gospod vé s priprostim, a vendar umetnim govorom navadnega in izobraženega kmetovalca v jednaki meri zanimati in z neutrudno marljivostjo nabrane vesti o naših lokalnih kmetijskih razmerah v kratkem obrisu zjediniti ter primeriti onim razmeram, katere bi naše kmetijstvo moralo kazati, ako bi bilo racionalno po novejših izkušnjah urejeno. V kratkem času seveda ni mogel podati obširnega praktičnega pouka, a opozoril nas je prav prepričalno na sedanje slabosti ter kmetu povedal, kako naj uredi svoj trud, da bo uspešen. Preverjen sem, da bo marsikateri premislil slišane besede in njim primerno tudi dejanjstveno počel ravnati.

Iz Krškega, 1. oktobra. (Izviren dop.) [Kmetijska razstava.] (Dalje.) Naša razstava, ki je danes 4. dan otvorena, je pokazala, koliko bi Dolenjska lahko producirala, ako bi se ljudje lotili umnega kmetovanja, kajti podnebje dolenjsko in tla so kaj ugodna za uspešno sadjarstvo in vinarstvo. — V svojem zadnjem pismu sem omenjal še le otvorenja razstave. Naj danes s svojim poročilom nadaljujem ter najprvo povem, da je imel v nedeljo popoldne g. Gustav Pirc izborni popularen, a temeljit govor, v katerem je priporočal osobito dobro gnojenje, sadjarstvo in živinorejo. Toda o njegovem govoru pozneje. Pri tem govoru in pri tomboli sta bila navzočna poleg velike množice ljudstva tudi odlična gosta iz Ljubljane: deželni glavar grof

Thurn in državni poslanec dr. Poklukar. S tombolo — dobrotki kmetijski objekti — je bilo ljudstvo prav zadovoljno. Prvi dan je bilo nad 500 obiskovalcev in veliko prostih vstopnic, v ponedeljek nad 200 in torek skoro enako število.

Ker je v Krškem prva razstava, čudilo se je ljudstvo jako tej napravi. A učilo se bode tudi mnogo od nje. Danes je živinska razstava, nagnalo se je veliko živine. V tem trenutku je ni še nad 40 repov, a do 10. ure se utegne število pomnožiti. Na nestrokovnjaka delajo lepe krave in močni biki dober utis, a strokovnjaki pravijo, da je malo čiste krvi. Več o razstavi jutri ali kasneje.

Razne vesti.

— (Pogodba nemškega cesarjeviča.) Nemški cesarjevič ogledati si je hotel cerkev v Dinkelsbühlu, katera se posebno odlikuje po krasi in velikosti. To cesarjevičevo namero naznani so telegrafično občinskemu predstojniku ter povedali dan visokega obiska. Pri vzprejemu cesarjeviča hotel ga je župan z daljšim govorom pozdraviti, a cesarjevič seže županu v besedo: „Veste kaj, skleniva pogodbo, da vi ne boste nič govorili in tudi jaz nič!“ Potem si je cesarjevič ogledal cerkev, izrekel se pohvalno o nji ter se preprijazno poslovil.

— (Sedem samomirlik.) Dne 26. m. m. se v Nyiregyhazy ni nič menj nego sedem deklet umorilo, otrovalo s kapicami od užigalic ali z opijem; nekatera so se naveličala življenja, druga pa je tirala v smrt nesrečna ljubezen. Štiri izmed njih so uže umrle, trem drugim pa je hitra zdravniška pomoč otela življenje, in morda njim ne v posebno veselje.

— (Nov planet.) Dr. J. Palisa našel je dne 22. m. m. zopet nov planet med Marsom in Jupitrom. Velikost planeta je 13. vrste, premikanje njegovo je zelo počasno.

— (Junakinja.) Iz Ale se poroča: Požrtvovalno obnašanje kralja Umberta ni našlo posnemovalcev samo v Italiji, marveč tudi v inozemstvu. Dne 21. m. m. prišla je sim z brzovlakom bogato oblečena mlada Angličanka Miss Bianca Light, katera se poda naravnost v Napolj, da bode za kolero obolelim osebam stregla in jih tolažila. Dama bode gotovo imela dober uspeh, kajti razpolaga z obilim premoženjem, in nje obnašanje je nebojzljivo.

Domače stvari.

Zbrani deželni zbor kranjski s tem spodobno naznanja, da je po sklepu Boga Vsegamogočega častiti poslanec, preblagorodni gospod

Josip vitez Schneid-Treuenfeld

c. kr. stolnik, c. kr. vladni svetnik v p., vitez Frano Josipovega reda, komandir ces. rus. Stanislav-reda, grajščak itd. itd.

sinoči ob 7. uri v 45. letu svoje starosti nenadoma v Gospodu zaspal.

Truplo ranjkega se bode v petek 3. oktobra ob 2. uri popoldne v Virantovi hiši na sv. Jakoba trgu po cerkvenem obredu blagoslovilo, potem pa spremilo na kolodvor južne železnice, od koder se prepelje v družinsko rakev v Počah, kjer se bode vložilo 4. oktobra ob 11. uri dopoldne.

Sveta maša z osmino bode v torek dne 7. oktobra ob 9. uri dopoldne v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

V Ljubljani dne 1. oktobra 1884.

— (Odlikovanje.) Nj. veličanstvo cesar je predsedniku okrožne sodnije v Dubrovniku, g. Josipu Valenčiču, povodom stalnega umirovljenja blagovolil za njega mnogoletno in odlično službovanje podeliti križ železne krone III. vrste.

— (Umrli) je sinoči v Ljubljani po daljšem bolehanju korar č. g. Pavšler. Naj v miru počiva!

— (Nesreča na železnici.) Danes v jutro ob 4. uri 35 minut zadel je na južnem kolodvoru v Ljubljani z Dunaja v Trst vozeč poštni vlak šte. 8 na tovorni vlak šte. 192, kateri je stal pri založišču. Nesreča se je pripetila vsled tega, ker ni bil zamenik prav naravnat. Poškodovanih je bilo pet tovornih voz, dva iz med njih po polnem razbita. Pri pošttem vlaku poškodovan se je tudi stroj. Ranjena sta bila dunajski in mariborski sprevodnik; iz med potovalcev ni bil nobeden poškodovan.

— (Na šentpeterskem nasipu) bilo je v neki gostilni sinoči prav burno življenje. Dva mladeniča, delavca F. L. in J. P., nista posebno ljubezljivo ravnala z deklami in natakarič; in ko so te dve nekateri gostje branili hoteli, jela sta mladeniča razbijati okolo sebe, polomila stole in pobila steklenice.

— (Razgrajalci.) Fantje, kateri dohajajo te dni v Ljubljano k vojakom, izkazali so uže po dnevi moč svojih glasov, a do tolikega vrišča vendar ni prišlo, kakršen je bil sinoči čuti na šentjakobskem trgu. Njim pridružila se je tudi ljubljanska možka in ženska ponočna svojat, saj so fantje imeli „groš“, in potem so kričali vkup na pretege v pozno noč. Ko jih je policija prijazno opomnila, naj ne razgrajajo, slušali so večinoma, le ljubljanski „usmiljeni rod“ se je postavljaj po robu. Jedno „tako“ žensko osebo so zaprli, nje „tudi tak“ spremljevalec pa se je zmuznil, a z dalje jel lučati kamenje na policaje.

— (Napad.) Včeraj zvečer bil je napaden 19letni Josip Lap, vrtar v živinozdravnišnici; dobil je z nožem na levi strani v prsi dve rani; poškodba je huda. Lapa prenesli so v bolnico. Napadalec zasleduje policija.

— (Našel) je v „Zvezdi“ postrešek 4 gld. 10 kr.

— (V temnico) utaknila je sinoči policija delavca iz Tönniesseve tovarne; razgrajal je v gostilni pri „Bavarskem dvoru“ in ko ga je redarstvenik uljudno pozival na red, jel je napadati redarstvenika.

— (Požarna kronika.) Dne 28. septembra okolo 7. ure zjutraj vnela se je na samem stoječa kajza Lorenca Orjača v Šmartinu; ogenj uničil je kajzo, gospodarsko poslopje, več obleke in nekaj centov slame. Druge reči Orjačeve so hitro na pomoč došli sosede rešili.

— (V nunskem samostanu v Loki) storila je dne 29. m. m. slovesno obljubo č. sestra Veronika Poljanec, preoblečeni pa sta bili isti dan Amalija Pikuš iz Bistrice na Notranjskem in Marija Koblar iz Železnikov. Slednji dve dostali sta v Ljubljani zrelostne izpite za učiteljice.

— (Neprijetna voznja.) Poroča se nam: Dne 30. m. m. vozila sta se dva popotnika z rakovsko pošto. Gosta tema pokrivala je še dolo, ko so se vozili mimo žirovniških mlinov; popotnika bila sta vtopljen v globoka razmišljanja, nakrat pa ja hudo pretrese, poštni voz se je prevrnil. Voz trčil je s slednjim kolesom močno ob cestni kamen, tako močno, da je kamen zapustil prejšnje svoje stanje ter odletel proč. Nesreča se ni prigodila nobena niti potovalcema, niti poštmemu hlapcu.

— (Surovost.) Z Brezovice se nam poroča: 14letni pastir V. Petrič pasel je živino svojega gospodarja na polji blizu njive posestnika P.; nenadno prileti posestnik P. s palico v roki ter jame neusmiljeno pretepati pastirja. Pastir dobil je več poškodb, in ker je zatekla kri, se bodo težko ozdravile.

— (Truplo.) Dne 29. m. m. našli so šestdesetletnega Jakoba Skubica iz Dragoška (okraj litijski) mrtvega pri čebelnjaku, blizu 800 korakov od hiše št. 34, kjer je stanoval pri svojem sinu. Nesrečnež bil je po polnem gol; na glavi pa je imel dve veliki rani. Žandarmerija prišla je štiri sumnjive osebe in ker se te niso mogle izkazati o svojem bivanju v prejšnji noči, odgnala jih je k sodnji; med potom pa jedna teh prijetih oseb, namreč Bernard Koloverci, pravi proti žandarjema, da je bil uže delj časa hud na Jakoba Skubica, ker je bil v neki zvezi z njegovo materjo, vendar ga ni nameraval umoriti, marveč le pretepti.

— (Premijiranje na Kranjskem.) Naslednji konjereji dobili so darila: V Ribnici 1. septembra: Za kobilu z žrebom: Matija Sigmond, Srednja Vas, 7 cek.; Jurij Lobič, Srednja Vas, 5 cek.; Alojzij Šober, Nemška Vas, 4 cek.; Matija Jaklič, Srednja Vas, 3 cek.; Janez Andolšek, Žlebec, 1 sreb.; Fran Dejak, Nemška Vas, 1 sreb.; — 3- pa 4letne: Ignacij Merhar, Prigorica, 5 cek.; Fran Dejak, Nemška Vas, 4 cek.; Anton Arko, Ribnica, 1 sreb.; Anton Silec, Breže, 1 sreb.; — 1- pa 2letne: Matija Hönigmann, Mala Gora, 3 cek.; Josip Čušarek, Nemška Vas, 2 cek.; Janez Škrabec, Horvača, 2 cek.; Anton Pucelj, Ortenek, 2 cek.; Janez Lesar, Horvača, 1 sreb.; Anton Silec, Breže, 1 sreb. — Na Vrhniki 5. septembra: Za kobilu z žrebom: Matija Artač, Gorice, 7 cek.; Josip Keršmanec, Bevke, 5 cek.; Fran Seliškar, Dragomer, 4 cek.; Fran Brolih, Vnanje Gorice, 3 cek.; Martin Pirec, Matena, 1 sreb.; Lorenc Lenarčič, Vnanje Gorice, 1 sreb.; — 3- pa 4letne: Jakob Žitko, Verd, 5 cek.; Janez Korenčan, Ljubogojna, 4 cek.; Andrej Verhovc, Švica, 1 sreb.; Anton Slošar, Vrzdenec, 1 sreb.; — 1- pa 2letne: Janez Gams, Iška Vas, 3 cek.; Štefan Petkovšek, Bevke, dva cekina; Vincencij Ogorelec, Škofelja, 2 cek.; Janez Črnč, Kozarje, Jarnej Oražem, Vnanje Gorice, 1 sreb.; Jože Krmel, Kozarje, 1 sreb.; Teodor Luckmann, Verbače, pohvalno pismo. — V Kranji 10. septembra: Za kobilu z žrebom: Janez Valand, Hlebče, 7 cek.; Fran Stroj, Dvorska Vas, 5 cek.; Miha Kapič, Vrhpolje, 4 cek.; Vinko Jan, Spodnje Gorije, 3 cek.; Josip Grašič, Glavnik, 1 sreb.; Alojzij Krenner, Loka, 1 sreb.; — 3- pa 4letne: Fran Legat, Lesce, 5 cek.; Janez Rozman, Podrečje, 4 cek.; Jože Grašič, Golnik, tri cekine; Lorenc Boštar, Suha, 1 sreb.; Andrej Mejač, Kaplavas, 1 sreb.; — 1- pa 2letne: Tine Gradišek, Trzin, 2 cek.; Janez Marolt, Radolna, 2 cek.; Janez Likozar, Voklo, 2 cek.; Gašpar Zupanec, Prebačevo, 1 sreb.; Fran Jenko, Podrečje, 4 sreb.

— (Nepredvidnost.) Poroča se nam: Dne 30. m. m. obhajalo se je v Panovi Vasi (okraj ljubljanski) ženitovanje, in pri vračanju domov potegnil je fant Janez M. z Golega samokres iz žepa in hotel ustreliti, da bi povišal imeniten dan; samokres pa se mu je prej sprožil, predno ga je moral naravnati v pravo mēr; papirni zamašek zadal je spredaj na vozu sedečega fanta z Golega, predrl mu je obleko in mu prizadel močno krvavečo rano; domneva se, da je zeló ranjen na spodnjem telesu.

— (Iz Trsta) se nam poroča z dne 1. t. m.: Nalezljive bolezni se pri nas vedno bolj razširjajo. Izkaz, katerega je izdal danes mestni fizikat, kaže: Od včeraj od 2. ure popoldne do danes 2. ure popoldne je 7 oseb obolelo in 1 umrla za kozami, 2 sta oboleli in 2 umrli za škrlatico, dve oboleli za differitis in 1 za ošpicami.

Iz kranjskega deželnege zbora.

(VI. seja dne 1. oktobra t. l.)

Seja otvorila se je ob 10. uri dopoldne. Po prečitani in odobrenji zapisnika slednje seje po zaslišanju vabila deželnege predsedništva k službi božji, katera se bode vršila v stolni cerkvi v imendan Nj. veličanstva cesarja. Vsi poslanci se dvignejo in g. deželni glavar grof Thurn naprosi gospoda deželnege predsednika, da izvoli položiti pred Najvišji prestol voščila deželnege zbora kranjskega. Potem pa pravi g. dež. glavar grof Thurn:

„Gospoda moja! Pretožno vest imam danes slavnemu zboru naznaniti. Nagla smrt je včeraj zvečer našemu blagemu tovarišu vitezu Josipu Schneidu na veké oči zaprla. V zadnji deželno-zborni seji še sodelujoč, danes ni več med živimi, danes ni več med nami! Po božji volji preselil se je iz te doline solz in težav v boljše, večno življenje.

Vestno opravljajoč poslansko službo, boreč se za gmotni in duševni razvoj dežele, je miroljubni pokojnik vedno gorko čutil za cesarstvo, narod in domovino.

Prosim slavni zbor, da me pooblasti, da izrečem zapuščeni žalujoči soprogi pokojnikovi globoko sožalje visokega deželnege zastopstva.

V znamenje spoštovanja pokojnika, v znamenje našega sožalja prosim, da se gospodje poslanci vzdignejo.“ (Se zgodi.)

Došle peticije se izročé raznim odsekom, potem pa se prebere dopis deželne vlade, v katerem se naznanja, da je kupčijsko ministerstvo vsled sklepa deželnege zbora kranjskega z dne 20. oktobra 1883 južni železnici priporočilo, da naj vprašanje o znižanju voznih tarifov za deželo kranjsko dobro pretresa in se kolikor mogoče ozira na izražene želje, potem pa o tem poroča visokemu ministerstvu. Ko ta priporočila vladi dojdejo, naznanilo jih bo ministerstvo vladi kranjski. Ta dopis se po nasvetu dr. Poklukarja v pretres izroči upravnemu odseku, ki razpravlja samostalni predlog vit. Schneida, ki zadeva ravno to reč.

Na to se prečita interpelacija do deželne vlade, katero se podpisali poslanci Obreza, Mohar, Robič, Pfeifer, Klun, Papež, Kersnik. V interpelaciji se omenja, da sta dva v Ljubljani izhajajoča dnevnik objavila, da je c. kr. deželni šolski svet vsem ljubljanskim šolskim ravnateljstvom poslal ukaz z dne 12. julija 1884, v katerem omenja, da se je po sklepu ljubljanskega mestnega zastopa vpeljala slovenščina kot učni jezik v ljudske šole ljubljanskega mesta; da pa ta sklep v prihodnjem šolskem letu nima več veljave in da se ima ljubljansko šolsko učiteljstvo ravnati po določbah z dne 29. oktobra 1878, št. 2067, zatorej stavijo interpellantje do visoke c. kr. deželne vlade naslednja vprašanja:

„1.) Je li res, da se je sklep ljubljanskega mestnega zastopa, vsled katerega se je slovenščina ljubljanske ljudske šole kot učni jezik vpeljala, z ukazom c. kr. deželnege šolskega sveta vstavil?

2.) Ali je res, da se bode slovenščina kot učni jezik iz ljudskih šol ljubljanskih spodrinila in na nje mesto nemščina stopila?

3.) Kako more slava vlada z ozirom na določbe temeljnih državnih zakonov to opravičiti?“

Gosp. deželni predsednik pravi, da bode na to interpelacijo odgovoril v jedni prihodnjih sej.

Na to poprime besedo poslanec Kersnik ter pravi:

„Slavni deželni zbor je v zadnji seji svojega vlsanskega zasedanja sklenil o posvetovanji zaradi pogodbe, po prejšnjem deželnem zboru s posestniki lož v deželnem gledališču sklenene, naslednji predlog finančnega odseka, katerega zastopati v onem vprašanji bila je moja častna naloga. Sklep se je glasil:

„Gledé na to, da pravna razmera posestnikov lož v deželnem gledališču do gledališkega poslopja, oziroma gledališkega zaklada, nikakor ni jasna, gledé na to, da tudi hipotekarna terjatev kranjskih stanov, vknjižena na gledališkem poslopju, v svojem pravnem obstanku more vplivati na to razmero; — gledé na to, da finančnemu odseku v tem primerno kratkem času ni bilo moč priskrbeti si potrebnih obširnih razjasnil; gledé na to, da dotična pogodba, sklenena s posestniki lož, utegne prekoračiti meje tem posestnikom pristoječih pravic, — in gledé na to, da v slučajih, ako bi se pokazalo vsled te pogodbe obteženje deželnege premoženja, — deželni zbor sam ni kompetenten, dotično pogodbo samo na znanje vzeti, — in konečno gledé na to, da ona na letošnje oddajo gledališča še ne vpliva: — Naroča se deželnemu odboru, da preskrbi potrebni vse te pravne razmere razjasnujoči material, ter da poroča o vspehih tega poizvedanja v prihodnjem zasedanju, da omogoči deželnemu zboru poročilo o sklepu te pogodbe na znanje vzeti, ali pa mu v § 20. deželnege reda zaukazano pot nastopiti. Deželni zbor pa se zavaruje, da bi slučaj oddaje gledališča na podlagi te pogodbe pred konečnim ukrepom deželnege zbora prejudiciral temu vprašanju.“

Govornik omenja, da je pazno prečital poročilo o letošnjem delovanji deželnege odbora, a o izpeljavi tega sklepa ni našel nobene trohice, torej stavi do g. dež. glavarja vprašanje:

„Ali je storil deželni odbor kak korak v zmislu tega navedenega sklepa, ali ne — in če ne — kdaj misli to izvršiti?“

Gosp. deželni glavar grof Thurn pravi, da bode na ta vprašanja odgovoril v prihodnji seji.

(Konec prihodnjič.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Gradec, 1. oktobra. Deželni zbor dovolil je danes po nasvetu poslanca Vošnjaka Južnoštajerskemu sadjarskemu društvu 300 gld. podpore. — Vošnjak interpeliral je deželnege glavarja zaradi omejitve govorniške svobode.

Budimpešta, 1. oktobra. V današnji seji gorenje zbornice naprosil je škof Schlauch predsednika, naj izvoli povodom imendana Nj. veličanstvu izraziti najglobokejšo udanost vse Ogerske.

London, 1. oktobra. Kakor se čuje, je admiral Courbet v nedeljo drugič napal Ke-Lung. Kdaj se naznani uspeh tega napada, ni gotovo, ker ni zveze med Formozo in Fucevom. — Angleški vojaki v Dongoli bole-hajo; vsak dan jih več umrje.

New-York, 1. oktobra. Tukajšnji kitajski konzul dobil je telegram, kateri pravi, da se kmalu doseže mirnim potem sporazumljenje s Francijo.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 2. oktobra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.95
„ „ „ sreb.	81.95
Zlata renta	103.15
5% avstr. renta	95.95
Delnice národne banke	857.—
Kreditne delnice	289.40
London 10 lir sterling	121.60
20 frankovce	9.66 ³
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.75

Tujci.

Dne 30. septembra.

Pri Maliči: Baron Lutteroth, ces. nemški gener. konzul, s soprogo, in Uhrer, c. kr. dvorni svetnik, s hčerko, iz Trsta. — Decetvano, trgovec, iz Bellune. — Gottwald, trgovec, iz Slavkova. — Schweitzer, tovarniški vodja, iz Nove Cerkev. — Blasich, zasebnica, s hčerko in Schuster, c. kr. nadlieutenant, iz Gradca. — Jaklišch, potovalec, iz Vel. Kaniže. — Fasan, okr. gozdar, iz Gorčarice. Pri Slonu: Schmidl, trgovec, iz Sopronja. — Kohn, trgovec, iz Siófoka. — Pl. Mattachich, graščakinja, iz Hrvatske. — Zodof, potovalec, iz Schlaggenwald. — Wagner, c. kr. dež. živnozdravnik, z rodbino iz Ptuj. — Pototschnigg, ingénieur, iz Kroke. Pri Tavčarji: Carciotto, zasebnica, s sinom in Czozzy, zasebnik, s hčerjo iz Trsta. — Dr. Poznik, c. kr. beležnik, iz Nov. Mesta. Pri Južnem kolodvoru: Necchi s soprogo; Hirschmann in Koch, gled. igralci, z Dunaja. — Lozier, zasebnik, iz Nove Vasi. — Loidl, irhar, iz Schladinga. — Dirnpöck, potovalec, iz Gradca. — Goljevšek, c. kr. rač. podčastnik, iz Ptuj. — Juvandčič, posestnik, iz Železnikov. Pri Avstr. carji: Klement, godbenik, z rodbino iz Pečava. — Sterniša, posestnik, iz Nov. Mesta.

Umrli so:

Dne 29. septembra. Friderika Kogl, zasebnica, 60 l., Kongresni trg št. 14, Morbus Brightii. Dne 30. septembra. Berta Miklavc, diurnista hči, 6 l., Hilserjeve ulice št. 10, davica. — Josip vitez Schneid-Treuenfeld, c. kr. vladni svetnik in stolnik, 45 l., sv. Jakoba trg št. 2, plućni krvni izbruh. — France Jevnikar, kočarja sin, 23 l., Cesta na Grad št. 12, jetika.

Tržne cene.

V Ljubljani 1. oktobra: Hektoliter banaške pšenice velja 8 gld. 6 kr., domače 6 gld. 99 kr.; ječmen 4 gld. 39 kr.; reš 5 gld. 36 kr.; ajda 4 gld. 87 kr.; prosa 5 gld. 20 kr.; turšica 5 gld. 20 kr.; oves 2 gld. 92 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 67 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 82 kr., špeh po 68 kr., prekajen po 74 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jaje 3 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 72 kr., svinjina 66 kr., drobniško po 32 kr. — Piške po 45 kr., golobi 18 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 60 kr., slame 1 gld. 51 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 50 kr.; mehkih 4 gld. 80 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (na skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
1. oktobra	7. zjutraj	739.44	+ 6.4	bzv.	megla	0.00
	2. pop.	737.26	+ 17.0	jzpd. sl.	js.	
	9. zvečer	737.40	+ 9.4	bzv.	>	